

Вземаме детски и с това кърпим положението
Печо, р. 1948 г., Благоевград

Казвам се Печо. Имам още двама братя - Стойчо е най-големия, Демката - най-малкия. Аз съм по средата, между тях. Сестрите ми са Шана, Ана и Веса. Стойчо живее тука, отдолу. Демката замина. Отиде в Сандански, зет там. На тридесет и шест години съм. Ганка /жена му/ е от Самоков. Имаме си пет щерки и момчето - Ильо. Ама й викам на мойта жена:

“Докато не ми родиш син, се ще раждаш”. Момче исках. Когато го носеше в корема, аз знаех, че ще роди мъжко. Само кюфтета й купувах да яде. Сватба на щерките не сме правили. Няма пари. Пак не отидиха на много богато, та да им направят. Тази в Петрич иначе уцели. Каща си има и едно хубаво дете. Бяло дете има, чак със сини очи. Зетят и той е много хубав и разбран. Идват тука, не си ги видяла. Ето, преди две недели бяха тук с детето. Нали трябва и ние да му се порадваме. То си е чисто малко, ама пак.

Ильо, като ходеше на детска градина. Дойде една вечер и носи нещо в една чанта: “Що носиш, бре?” Той трае. “Що носиш, бре?” Той пак трае. Мушна се под леглото. Аз хвана, измакна го барабар с чантата и видях. Играчки си е откраднал от детската. Викам: “Защото взе тия играчки?” Вика: “Защото исках да си поиграя.” Като го хванах, ле-ле мале, колко бой му сложих. Бой, бой, та да знае друг път да не краде така. А на другия ден отнесе всичко в градината. До там краде - не смееше, защото пак ще има бой. Ама тогава и аз и майка му го бихме. Щерките викат: “Не трябва така да вземаш, защо крадеш.” Той реве..., разбра, че не трябва да краде.

Тази, втората щерка, майка ми я ожени. Видяла я на влака в пет часа и нищо не й е казала. Барем, да беше казала на нас, а тя трае. Идва си тук и нека да каже - е защо? Лоша жена. Вика, че не се е сетила, че ще бяга да се жени. На утрото, като разбрахме, се скарахме много лошо. Голямо каране беше. И аз толко се бях ядосал, чак й счупих прозорците. Отишла при кмета и му казала че ще я утрепя. На мене толко ли ми е акъла, да я утрепя. Дойдоха полицаите тук и ми викат: “Да й туриш прозорците, до утре срок!” Аз, що да правя, извадих от моите и турих. Моите затворихме с найлон, а и нейния единия е на найлони. Тя изпращала децата на гарата. Видяла е щерката и нищо няма да й рече.

Аз, като работех в София, жената чисто сама гледаше децата. Хич не й помагаше майка ми. За всичко Ганка. Тя ще стане, ще изпере, ще им сготви - всичко сама. Ама аз парички си вземах там. Носех й доста пара. Без пари не може - нали. Трябва хляб, обувца, дрехи. По-евтино беше едно време. Един лев, една блузка. Сега иди и купи толкова евтини неща. ще броиш двеста за нищо, така си е. Да не говорим, че трябва и палтове, това-онова... лоша работа.

Нали закасах със здравето и не работя. Дават малко пенсийка, колко да не е без хич. Толкова, колкото да не умрем от глад. Жената и тя не работи. Съкратиха я от текстила. Вземаме детски и с това кърпим положението. Яж боб и си трай. Немотия много голяма.

Събирахме железно. Това печелихме - два курса откарахме на София и толкова. Тогава взехме по някой лев. От тогава закасах със здравето. Що бой ни сложиха. Здравето ни взеха и на мене, и на брат ми.

Мойта жена е много харна. Гледам я веднаж, нарамила всички чинии от бюфета. Викам: “Що работиш, мари?” “Огън да го изгори - вика - и мишока, като е влязал вътре, всичко е развалил.” Трябва - вика - да измия всичките чинии.”

Ако беше някоя, нямаше това да го направи. Ще си трае и ще сложи така да ядем. Майка ѝ беше такава. Бабата що беше. На вечеря тя викна: “Дай да му разбъркаме малко гипс и брашно. И той като хапне, ще умре.” Така направихме. Турихме му гипс и той умря. Беше дошъл, чак горе на етажа. Като има толкова много стълби.

Щерките, що. Те са чужда челяд. Оженят се и излизат от къщи. Без тях вече. Ще идват чат-път, да се видим. Ние ще идем и това е. Сина ще ни гледа нас. Живи-здрави да са ни децата.

Веднаж тази, която се ожени в Сливница, излезе. Бре да се прибере, бре после - няма. Стана единайсет часа. Мина дванайсет - няма. Та чак в три часа през ноща. Викам: “Къде, мари, ходиш?” Тя реве. Те са били в парка. Седели са си там и към дванайсет, решили да си дойдат. Тогава ги подгонили едни войници. Нали имаше тогава войници тука. От горе някъде бяха, от Варна ли. Замъкнали ги чак на Старата гара. Хубаво, ама, минал Стойчо тогава. Ходил е бил към Есмил на Полето. Къор кютук пиан е бил, ама като чул някаде се вика и той викне. Берекят, че е викнал. Войниците са били избягали - страх ги е и бягат. Защото ще има в пандиза. Побягват, а брат ми ги гони, колко, сто метра, толко - колко да избягат. Хване мойта и Цеца, ударил им по един шамар и ги докарва тука. Те трябва да знаят да не скитат нощно време.

От там пък аз, като га почна, къотек, та да знае. Синя я направих. И жената бих, та да знае и тя да не я пуца. Ами ако не е минал брат ми? Престави си що ще е станало. Та нали този, така го утрепаха. Хвърлиха го там в едни бурени и толко. Кой го уби - с какво? Той с козичката отишъл край реката и какво стана, хич не знам. Тогава, чакаме брат ми да си дойде - няма го. Бре, цял ден го няма да дойде, да яде. Едно коматче хляб взел с него и хляба не си изял. Там, в торбата си седеше. Цел-целеничък. Хляба не си изял - утрепаха го, да ги утрепе господ и душманите. Какво беше наприло това малко дете? На девет години беше - той умря. Той е от втория ни баща. Джемал се викаше. Не ми е чисто брат. Ама нали в корема на майка ми сме лежали. Та що като не бяхме от един баща. Много ми беше мъчно за него. И на всички ни беше. Ама много лоши хора се навъдиха по този свят. Тогава, чак от поделението от Симитли дойдоха да го търсят. Цел ден обикаляха навсякаде - няма го. Майка ми реве, без очи остана и накрая го намериха удушен и хвърлен. Скрили го до Струма. Не научихме кой го уби. Ако знаем, ще му кажем ние, ама... Милицията разбраха - не ни казаха. Да не се разправаме. Той си е отишъл, та отишъл, ами що ще се разправаме. Нали така, другарке...

А отделно си живеем. Искам аз да си заградя двора. Купих цимент, докарах

пясък. Ето с количката ходихме, го докарахме. Жената сее, аз бръкам. Направихме куфраж. Докарахме камъни и го заградихме. Да ни е хубаво. Майка ми много се радваше, защото и на нея заградихме. Един ден, не знам що, се скарали с жената. Прибирам се аз от Благоевград. Те се бият. Викам: “Защото, мари, се биете?” Те викат и двете и аз не мога нищо да разбера. А то що било. Ганка рекла на майка ми, много да не дума, защото ние сме ѝ заградили двора. Пък не ни е и платила. Нека плати. Тя пък се сърди. Да не ми е дала нещо. Хич нищо не ми е дала. Къщата аз я построих. Измазах си вътре. Дъски си сложихме отдолу. Всичко сам, а тя не ще да плати. А разправя, че мене най-много ме е искала. Това за хората. Лъже. Аз не си знам - ами... Ганка се ядоса, нарами чука и почна да ѝ буца оградата. Направо с чука по цимента. Яка жена, бре, той започна да пада. Нали гледаш какво е отвънка. Едва ѝ взех чука. ще я бутнеш цялата. А тя, старата, гледа и се смее. Е, защото тя знае само да я ядосва. Лоша жена - що да правиш. Да я биеш! Няма защо. Те нали се бяха били с Ганка. И Ганка я бе набила. Нали си е по-млада. Майка ми вика, че жената я е удрила по главата и от тогава се я боли главата - лъже. Да я боли, защото като не ни е дала нищо, да си трае. Хем сме ѝ го направили, а тя... Учих там до пети клас. Имахме една даскалица, много ни биеше. Малко ме е била, ще знаеш. Та да ми е дошъл акъла. Имаше една млада - тя хич не ни се караше. Ама като дойде края на годината, кой ще остане - Печо. Караш две, три години втори и трети клас. И в трети като ни побара тази - старата, хем ме биеше, хем си минавам. С брат ми заедно учихме две години. На него по му вървеше. Той не е оставал. Завърши седми клас и толкоз. А аз до пети и се отказах. Идваха у дома даскалите, да ме карат да уча, аз бягам и ме няма много време. Те чакат, чакат, пък си идат. Какво да ходя, като бай Георги си правеше с нас какво си иска. Кой ще накаже - Печо. Ама той нищо може да не е направил. Печо сам си бие шамарите. Шамаросвахме се като улови. А той седи и се смее. Вика: “Кой бе, ви разреши, да се биете в час, а?” Ти що ще кажеш? Веднаж исках да го набия. Хубаво, че не му скочих. Този тормоз не се издържа. Ще те кара сам да се биеш. Вдигнал веднъж едно дърво и вика: “Що е това?” Целия клас трае. Ние не знаем, не сме го учили. Той пак вика: “Що е това, бе, тъпанари?” Целия клас трае. “Кажи, Печо!” На мене се нагледа. Вика: “Що е това Печо, ти у циганската къща, ще си видял такова нещо?” Аз му викам: “Е, ти да не си го видял?” И той с дървото по главата, ще ме удареше. Добре, че си магнах главата, та не ме удари. Вика: “Куб бе, тъпанар!” Няма що, много харен даскал е. Да ни научи, а не да вика.

Сега ще ти кажа пък за него. Ние в клозета пушиме цигари с Дичката и Ванчо. Той, видял ни е, че и тримата сме отишли там, и иде. Хвана ни. Вика: “Що правите, бе, вие тука?” Ние траем. “А сега, изгасете цигарите, сложете ги в устата и с тях до училището. Цялото училище видя цигарите. Той ни накара такова - патешко ходене, да идем до там. Клозета беше на другия край на двора. Е, ходихме. Смееш ли да не ходиш. Нали ще те бие по главата с една голяма тояга. Удари те по ухото и то те боли два-три часа. Настриваше ни като овци. Ако малко ти е по-дълга косата: “Ела тука.” Е, много улав беше.

Като деца - били сме се. Я с Демката веднаж сме отвън. Уж си играем, ама се и караме. Той взел с две пръчки, хванал едно черво от прасето. От тези що се хвърлят. Беше някъде по това време. Море по-късно ще е било, защото колежа свинчетата - ноември, декември ще е било. Носи Демката това черво към мене и го хвърля. Сбихме се. Той по мене с камани, аз по него. Ама аз го преварих и той, като се е навел, искам да го удрям. Таман се изправи и аз хвърлих камъка, та право в окото на Демката. Като потече тази кръв. Изплаших се. Викам: "Аз му извадих окото." Демката вика. Аз бягам, не смея да ида дома. Майка ми вика: "Извадете си очите, аз - вика - съм ви изгледала здрави, вие ще се избиеете." Демката го бяха карали на доктор. Пукнал му е камъка веждата. Деца и моите се бият, докато си играят - ама.